Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2025/7

8.1.2025

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2025/7,

annettu 7 päivänä tammikuuta 2025,

Cherenkov-teleskooppijärjestelmän observatoriota koskevan eurooppalaisen tutkimusinfrastruktuurikonsortion (CTAO ERIC) perustamisesta

(tiedoksiannettu numerolla C(2025) 9)

(Ainoastaan englannin-, espanjan-, italian-, puolan-, ranskan-, saksan-, sloveenin- ja tšekinkieliset tekstit ovat todistusvoimaiset)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon eurooppalaiseen tutkimusinfrastruktuurikonsortioon (ERIC) sovellettavasta yhteisön oikeudellisesta kehyksestä 25 päivänä kesäkuuta 2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 723/2009 ([1]) ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Espanja, Italia, Itävalta, Puola, Ranska, Saksa, Slovenia, Tšekki ja eteläisen pallonpuoliskon tähtitieteellistä tutkimusta harjoittava eurooppalainen järjestö toimittivat komissiolle asetuksen (EY) N:o 723/2009 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti hakemuksen Cherenkov-teleskooppijärjestelmän observatorion (Cherenkov Telescope Array Observatory, CTAO) perustamisesta, jäljempänä ’hakemus’. Sveitsi on ilmoittanut päätöksensä osallistua CTAO ERICiin aluksi tarkkailijana.

(2) Hakijat ovat sopineet, että CTAO ERICin isäntäjäsenvaltio on Italia.

(3) Asetus (EY) N:o 723/2009 on sisällytetty Euroopan talousalueesta (ETA) tehtyyn sopimukseen ETA:n sekakomitean päätöksellä N:o 72/2015 ([2]).

(4) Komissio on arvioinut hakemuksen asetuksen (EY) N:o 723/2009 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja katsoo, että se täyttää asetuksessa säädetyt vaatimukset. Arvioinnin yhteydessä komissio vastaanotti näkemyksiä riippumattomilta asiantuntijoilta, joiden alaan kuuluvat gammatähtitiede, astrofysiikka, hiukkasfysiikka, plasmafysiikka ja perusfysiikka.

(5) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet ovat asetuksen (EY) N:o 723/2009 20 artiklalla perustetun komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Perustetaan Cherenkov-teleskooppijärjestelmän observatoriota koskeva eurooppalainen tutkimusinfrastruktuurikonsortio (CTAO ERIC).

2. Asetuksen (EY) N:o 723/2009 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut CTAO ERICin perussäännön olennaiset osat esitetään liitteessä.

([1]) EUVL L 206, 8.8.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/723/oj.
([2]) ETA:n sekakomitean päätös N:o 72/2015, annettu 20 päivänä maaliskuuta 2015, yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehdyn ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 muuttamisesta [2016/755] (EUVL L 129, 19.5.2016, s. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/755/oj).

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Tšekin tasavallalle, Saksan liittotasavallalle, Espanjan kuningaskunnalle, Ranskan tasavallalle, Italian tasavallalle, Itävallan tasavallalle, Puolan tasavallalle, Slovenian tasavallalle, Sveitsin valaliitolle ja eteläisen pallonpuoliskon tähtitieteellistä tutkimusta harjoittavalle eurooppalaiselle järjestölle.

Tehty Brysselissä 7 päivänä tammikuuta 2025.

Komission puolesta
Ekaterina ZAHARIEVA
Komission jäsen

LIITE

CTAO ERICIN PERUSSÄÄNNÖN OLENNAISET OSAT

1. **Nimi ja kotipaikka**

(CTAO ERICin perussäännön 1 artikla)

1. Perustetaan eurooppalaisena tutkimusinfrastruktuurina Cherenkov-teleskooppijärjestelmän observatorio (CTAO).

2. CTAO:n oikeudellisena muotona on eurooppalainen tutkimusinfrastruktuurikonsortio (ERIC), joka perustetaan asetuksen (EY) N:o 723/2009 säännösten mukaisesti ja jonka nimeksi tulee Cherenkov-teleskooppijärjestelmän observatorio ERIC (CTAO ERIC).

3. CTAO ERICin sääntömääräinen kotipaikka ja päätoimipaikka on Bolognassa Italiassa.

2. **Tehtävät ja toimet**

(CTAO ERICin perussäännön 2 artikla)

1. CTAO ERICin tehtävänä on rakentaa maahan gammatähtitieteen observatorio, sellaisena kuin se on kuvattu CTAO:n tieteellisessä ja teknisessä kuvauksessa (alfa-konfiguraatio), sekä huolehtia laitoksen toiminnasta, parannuksista ja käytöstä poistamisesta. Rakennuskustannukset määritellään CTAO:n kustannusselvityksessä.

2. CTAO ERIC toteuttaa muun muassa seuraavia toimia: se

   a) osallistuu huipputason tutkimustoimintaan, teknologiseen kehittämiseen ja innovointiin sekä yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemiseen ja tuo siten lisäarvoa muun muassa eurooppalaisen tutkimusalueen kehittämiseen;

   b) varmistaa CTAO:n ja sen instrumenttien täysimääräisen tieteellisen hyödyntämisen;

   c) hallinnoi tehokkaasti käyttöoikeuksien myöntämistä 3 artiklassa vahvistetun käyttöoikeuskäytännön mukaisesti;

   d) osallistuu tieteellisten tulosten levittämiseen;

   e) hyödyntää optimaalisesti resursseja ja tietämystä; sekä

   f) toteuttaa muita tarvittavia a–e alakohtaan liittyviä toimia.

3. CTAO ERIC suorittaa päätehtäväänsä voittoa tavoittelematta. Se voi kuitenkin harjoittaa rajoitettua taloudellista toimintaa edellyttäen, että tämä toiminta liittyy läheisesti sen päätehtävään eikä vaaranna päätehtävän suorittamista. CTAO ERICin on kirjattava taloudelliseen toimintaansa liittyvät menot ja tulot erikseen, ja sen on laskutettava markkinahinta tällaisesta toiminnasta tai, jos markkinahintaa ei voida määrittää, täydet kustannukset lisättynä kohtuullisella marginaalilla.

3. **CTAO:n käyttäjien käyttöoikeuskäytäntö**

(CTAO ERICin perussäännön 3 artikla)

1. CTAO ERIC myöntää eurooppalaisille ja kansainvälisille tutkijoille (käyttäjille) käyttöoikeuksia tieteellisten ansioiden, teknisen toteutettavuuden ja/tai muiden CTAO ERICin tavoitteen kannalta olennaisten kriteerien perusteella. Jäseneen, strategiseen kumppaniin, kolmanteen osapuoleen tai tarkkailijaan kuulumattomien tutkijoiden, jäljempänä 'muut käyttäjät', tieteellisesti ansiokkaille ehdotuksille myönnetään rajallinen määrä havaintoaikaa neuvoston määrittelemien erityisten käyttöehtojen mukaisesti.

2. CTAO:n käyttöoikeus voi tarkoittaa oikeutta käyttää CTAO:n havaintoaikaa tai CTAO:n tietotuotteiden arkistoa (33 artikla). Käyttöoikeutta koskevat tarkat tiedot määritellään neuvoston hyväksymässä käyttöoikeuskäytännössä (25 artiklan 13 kohdan j alakohta), jossa määritellään ehdotusten eri tyypit ja joka tarjoaa asianmukaiset edellytykset suurille ja pitkäkestoisille tutkimusohjelmille (tieteelliset avainhankkeet).

3. Pääjohtaja vastaa ajan jakamisesta järjestämällä ja hallinnoimalla vertaisarviointiprosessia, jossa arvioidaan tieteellistä huippuosaamista ja ehdotusten toteuttamiskelpoisuutta. Menettelyt ja arviointikriteerit on julkaistava CTAO ERICin verkkosivuilla. Pääjohtaja raportoi ajan jakamisesta vuosittain neuvostolle.

4. Käyttäjien aika tarkoittaa CTAO ERICin sopimusvelvoitteista johtuvan taatun havaintoajan jälkeen jäljelle jäävää havaintoaikaa. Käyttäjien aika jakautuu tavanomaisille ehdotuksille myönnettävään avoimeen aikaan, suurille ja pitkäkestoisille ohjelmille myönnettävään tieteellisten avainhankkeiden aikaan, muille käyttäjille myönnettävään kansainvälisen yhteisön havaintoaikaan sekä pääjohtajan harkinnanvaraiseen aikaan. Määritelmät esitetään CTAO:n tieteellisessä ja teknisessä kuvauksessa.

5. Muut käyttäjät osallistuvat käyttöoikeuskäytännössä ja kumppanuussopimuksissa määriteltyihin, CTAO:n käytöstä aiheutuviin toimintakustannuksiin.

6. Perussäännön 3 artiklan 5 kohtaa ei sovelleta ajan jakamiseen, kun CTAO ERIC jakaa aikaa erityissopimuksilla (esimerkiksi isäntäsopimuksilla).

4. **Tieteellinen arviointi**

(CTAO ERICin perussäännön 4 artikla)

CTAO ERICin tieteellistä ja teknistä toimintaa arvioi vuosittain neuvoa-antava tieteellinen ja tekninen komitea (28 artikla). Yksityiskohdat määritellään neuvoston hyväksymissä tieteellisissä arviointiperiaatteissa (25 artiklan 13 kohdan k alakohta).

5. **Tutkimustulosten levittäminen**

(CTAO ERICin perussäännön 5 artikla)

1. CTAO ERICin tehtävänä on helpottaa tutkimusta ja pääsääntöisesti edistää tutkimusdatan avointa saatavuutta. Tästä periaatteesta riippumatta CTAO ERIC edistää korkealaatuista tutkimusta ja tukee koulutustoiminnalla parhaiden käytäntöjen kulttuuria.

2. CTAO ERIC pyytää käyttäjiä julkaisemaan tutkimustuloksensa ja asettamaan ne saataville CTAO ERICin kautta.

3. CTAO ERIC hyväksyy omat tulosten levittämisperiaatteensa (25 artiklan 13 kohdan l alakohta). Tulosten levittämisperiaatteissa kuvataan erilaiset kohderyhmät, ja CTAO ERIC käyttää kohdeyleisöjen tavoittamiseen erilaisia kanavia, kuten verkkoportaaleja, uutiskirjeitä, työryhmiä, konferensseja sekä artikkeleita julkaisuissa, aikakauslehdissä ja sanomalehdissä.

6. **Immateriaalioikeudet**

(CTAO ERICin perussäännön 6 artikla)

1. Immateriaalioikeudet on tulkittava 14 päivänä heinäkuuta 1967 tehdyn Maailman henkisen omaisuuden järjestön perustavan yleissopimuksen 2 artiklan mukaisesti.

2. CTAO ERIC hyväksyy omat immateriaalioikeutta koskevat periaatteensa (25 artiklan 13 kohdan m alakohta).

3. CTAO ERIC omistaa kaikki tämän perusäännön mukaisesta toiminnastaan syntyvät immateriaalioikeudet, joita ovat muun muassa CTAO ERICin palveluksessa olevan henkilöstön tuottamat immateriaalioikeudet, ellei niihin sovelleta erillisiä sopimusmenettelyjä ja ellei pakottavasta lainsäädännöstä tai tämän perussäännön määräyksistä muuta johdu.

4. Jäsenten tai niitä edustavien tahojen olemassa olevat immateriaalioikeudet säilyvät niiden omaisuutena. Tällainen omaisuus lisensoidaan tarvittaessa CTAO ERICille erityissopimusten avulla.

7. **Työhönotto**

(CTAO ERICin perussäännön 7 artikla)

1. CTAO ERIC on yhtäläiset mahdollisuudet tarjoava työnantaja. Työsopimuksiin sovelletaan sen maan tai alueen lakeja, jossa/jolla henkilöstö otetaan palvelukseen.

2. Kukin jäsen pyrkii helpottamaan kansallisen lainsäädännön vaatimuksia noudattaen lainkäyttövaltansa rajoissa CTAO ERICin tehtäviin osallistuvien jäsenten, tarkkailijoiden ja strategisten kumppanien kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä siirtymistä ja asumista.

3. CTAO ERICin avoimien työpaikkojen hakuun sovellettavien valintamenettelyjen on oltava läpinäkyviä ja syrjimättömiä, ja niissä on kunnioitettava yhtäläisiä mahdollisuuksia. Rekrytointi ja työhönotto eivät saa olla syrjiviä.

4. CTAO ERIC kannustaa muodostamaan työntekijöiden institutionaalisen edustuksen.

8. **Hankinnat**

(CTAO ERICin perussäännön 8 artikla)

1. CTAO ERIC kohtelee hankintamenettelyihin osallistuvia ehdokkaita ja tarjoajia yhdenvertaisesti ja syrjimättömästi riippumatta siitä, onko niiden kotipaikka Euroopan unionissa. Hankintamenettelyjä ja -perusteita koskevat yksityiskohtaiset säännöt vahvistetaan neuvoston hyväksymissä hankintaperiaatteissa (perussäännön 25 artiklan 12 kohdan i alakohta). Hankinnoissa noudatetaan avoimuuden, kilpailun, suhteellisuuden, vastavuoroisen tunnustamisen, yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden ja kestävyyden periaatteita.

2. Jäsenten, tarkkailijoiden, strategisten kumppanien ja kolmansien osapuolten CTAO ERICin toimintaan liittyvät hankinnat toteutetaan siten, että CTAO ERICin tarpeet, tekniset vaatimukset ja asianomaisten elinten antamat eritelmät otetaan asianmukaisesti huomioon.

3. Hankintaperiaatteissa määrätään, että niiden määräyksiä ei sovelleta CTAO ERICin tekemiin hankintoihin, joihin käytetään perussäännön 21 artiklan 4 kohdan mukaisesti CTAO ERICin kautta kanavoituja varoja. Näissä tapauksissa sovelletaan hankintaperiaatteiden sijasta CTAO ERICille myönnettäviä luontoissuorituksia koskevia perusperiaatteita sekä luontoissuorituskehystä (liite B).

9. **Toimiaika**

(CTAO ERICin perussäännön 9 artikla)

CTAO ERIC on perustettu ennalta määräämättömäksi ajaksi.

10. **Purkaminen**

(CTAO ERICin perussäännön 10 artikla)

1. CTAO ERICin purkamisesta päättää neuvosto perussäännön 25 artiklan 13 kohdan h alakohdan mukaisesti.

2. CTAO ERIC ilmoittaa komissiolle purkamispäätöksestä ilman aiheetonta viivytystä ja joka tapauksessa viimeistään kymmenen päivän kuluessa päätöksen tekemisestä.

3. CTAO ERIC ilmoittaa komissiolle purkamismenettelyn päättymisestä ilman aiheetonta viivytystä ja joka tapauksessa viimeistään kymmenen päivän kuluessa sen päättymisestä.

4. CTAO ERIC lakkaa olemasta päivänä, jona komissio julkaisee asiasta ilmoituksen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

11. **CTAO ERICin lakkauttaminen tai sen veroetuuksien lopettaminen**

(CTAO ERICin perussäännön 11 artikla)

1. Kun CTAO ERIC lakkautetaan tai sen veroetuudet ja verovähennykset lopetetaan, jäsenet saavat ainoastaan maksamansa käteissuoritukset ja luontoissuoritustensa todellisen arvon.

2. Jos CTAO ERIC puretaan tai sen veroetuudet ja verovähennykset lopetetaan, CTAO ERICin varat, jotka ylittävät käteissuoritukset ja luontoissuoritusten todellisen arvon, siirretään toiselle julkiselle oikeushenkilölle tai toiselle veroetuuksia saavalle yhteisölle tai muulle oikeussubjektille, joka pyrkii CTAO ERICin tavoitteita vastaaviin tavoitteisiin tieteen ja tutkimuksen edistämiseksi.

12. **Vastuujärjestelmä ja vakuutus**

(CTAO ERICin perussäännön 12 artikla)

1. CTAO ERIC vastaa veloistaan.

2. Jäsenet eivät ole yhteisvastuussa CTAO ERICin veloista. Jäsenten taloudellinen vastuu CTAO ERICin veloista rajoittuu jäsenten vuotuiseen rahoitusosuuteen.

3. CTAO ERIC hankkii tarvittavan vakuutussuojan CTAO:n rakentamiselle ja toiminnalle ominaisten riskien varalta.